

NOU

PROIECT

LEGEA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PREUNIVERSITAR

ELEMENTE DE REFORMĂ

A. ORGANIZAREA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

I. Potrivit proiectului legii, sistemul de învățământ preuniversitar are la bază următoarele **valori**:

➤ Starea de bine

➤ Echitatea

➤ Excelența

➤ Integritatea

➤ Profesionalismul

➤ Respectul

➤ Flexibilitatea

➤ Transparența

➤ Colaborarea

➤ Diversitatea

➤ Incluziunea

Principiile care guvernează învățământul preuniversitar sunt reglementate astfel:

- principiul **nediscriminării**
- principiul **calității**
- principiul **relevanței**
- principiul **eficienței**
- principiul **descentralizării decizionale**
- principiul **răspunderii publice**
- principiul **garantării identității culturale** a tuturor cetățenilor români și **dialogului intercultural**;
- principiul **asumării, promovării și păstrării identității naționale** și a **valorilor culturale** ale poporului român;
- principiul **recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale**, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- principiul **asigurării egalității de șanse**

- principiul **transparenței**
- principiul **libertății de gândire** și al **independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice**;
- principiul **incluziunii sociale**
- principiul **centrării educației pe beneficiarii acesteia**
- principiul **participării și responsabilității părinților/** reprezentanților legali
- principiul **promovării educației pentru viață** prin dezvoltarea competențelor specifice educației pentru sănătate, educației pentru mediu, educației financiare și educației juridice, precum și pentru practicarea educației fizice și activităților sportive;
- principiul **organizării învățământului confesional** potrivit cerințelor specifice fiecărui cult recunoscut;
- principiul **fundamentării deciziilor pe dialog și consultare**
- principiul **respectării dreptului elevului la opinie**, ca beneficiar direct al sistemului de învățământ.

EDUCAȚIA TIMPURIE

Reglementarea nivelului de educație timpurie ca **sistem integrat** format din:

- învățământul antepreșcolar (3 luni - 3 ani) și
- ✓ învățământul preșcolar (3 - 6 ani),

Ambele cuprind: **grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare.**

Educația timpurie se organizează în **creșe, grădinițe** și în **centre de zi.**

Creșele fac parte din sistemul național de învățământ preuniversitar și oferă copiilor antepreșcolari cu vârste cuprinse între 3 luni și 3 ani servicii integrate de educație, îngrijire și supraveghere

Reglementarea nivelului de educație timpurie ca **sistem incluziv**

 Reglementarea **serviciilor complementare** care să **coexiste cu serviciile standard** de educație timpurie.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SECUNDAR SUPERIOR - LICEAL

Se va derula în: licee **teoretice**, licee **vocaționale** și licee **profesionale**

În cadrul învățământului liceal funcționează trei filiere distincte:

- a) filiera **teoretică** cu profilurile: umanist și real;
- b) filiera **vocațională** cu profilurile: militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic;
- c) filiera **profesională** cu profilurile: tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului.

 Unitățile de învățământ liceal profesional se vor organiza cu o singură filieră – filiera profesională - și unul sau mai multe profiluri. În cadrul profilurilor se pot organiza una sau mai multe calificări profesionale sau specializări, conform legii.

Unitățile de învățământ liceal teoretice vor putea include și clase din filiera vocațională și se vor organiza cu unul sau mai multe profiluri. În cadrul profilurilor se pot organiza una sau mai multe calificări profesionale sau specializări, conform legii.

Unitățile de învățământ liceal vocațional vor putea include și clase din filiera teoretică și se vor organiza cu unul sau mai multe profiluri. În cadrul profilurilor se pot organiza una sau mai multe calificări profesionale sau specializări, conform legii.

CONSORȚIILE ȘCOLARE ȘI CONSORȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DUAL

Consortiile școlare sunt parteneriate contractuale între unitățile de învățământ acreditate care asigură:

- prioritate la mobilitatea personalului între unitățile membre ale consorțiului;
- utilizarea în comun a resurselor unităților de învățământ din consorțiu;
- lărgirea oportunităților de învățare oferite elevilor
- recunoașterea reciprocă a rezultatelor învățării și evaluării acestora.

Consortiile școlare sunt parteneriate contractuale între unitățile de învățământ acreditate.

Consortiile de învățământ dual sunt forme de asociere formate cel puțin din următoarele tipuri de entități: licee profesionale de stat și/sau particulare acreditate, instituții de învățământ superior acreditate, autorități publice locale și operatori economici. Consorțiul poate include și alți parteneri relevanți în domeniul pregătirii profesionale care pot susține un ecosistem extins de formare duală.

Se asigură în același timp cadrul legal pentru cooperarea cu toți factorii implicați, inclusiv universitățile, pentru crearea unor **campusuri de învățământ profesional dual**, de importanță regională, care oferă programe comprehensive de formare cu nivele de bază (ISCED 3-5) și avansate (ISCED 6-8) și dezvoltarea infrastructurii de învățământ profesional dual, în jurul principalilor poli de dezvoltare, cu rute complete.

EDUCAȚIA SPECIALĂ ȘI EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

„Ministerul Educației va sprijini tranziția tuturor școlilor către un sistem pedagogic diferențiat pe un model pedagogic de intervenție în trei pași, care ghidează personalizarea strategiei pedagogice pentru fiecare elev, în funcție de nevoile sale, în detrimentul identificării doar a elevilor cu CES”.

Prezentul proiect va asigura cadrul legal pentru ca, începând cu grupa mică din învățământul preșcolar, pentru respectarea interesului superior al copilului, educația specială să se realizeze în baza unui sistem de sprijin pe cinci niveluri, astfel:

- a) **Sprijinul incluziv general, de nivel 1**, este o formă de educație incluzivă de care beneficiază elevul/preșcolarul cu dizabilități/nevoi speciale/tulburări specifice de învățare ușoare și pe care cadrul didactic, îl poate oferi singur.
- b) **Sprijin incluziv de nivel 2** este o formă de educație incluzivă de care beneficiază elevul/preșcolarul cu dizabilități/nevoi speciale ce necesită intervenția regulată a unor specialiști care să sprijine procesul de predare-învățare.
- c) **Sprijinul incluziv de nivel 3** este o formă de educație incluzivă de care beneficiază elevul/preșcolarul ale cărui dizabilități/nevoi speciale presupun anumite activități de sprijin care nu se pot desfășura în sala de clasă obișnuită în condiții normale și care are nevoie de intervenții individualizate ale unor specialiști.
- d) **d) Sprijinul incluziv de nivel 4** este o formă de educație incluzivă de care beneficiază elevul/preșcolarul ale cărui dizabilități/nevoi speciale presupun un nivel sporit de asistență și intervenții individualizate complexe și integrate
- e) **e) Sprijinul special de nivel 5** este o formă de educație specială, iar responsabilitatea principală pentru implementarea lui revine cadrului didactic din unitățile de învățământ special.

ȘCOALA DIN SPITAL

Pentru copiii, preșcolarii și elevii cu boli cronice sau cu alte boli sau afecțiuni, spitalizați pentru o perioadă îndelungată, respectiv **mai mare de 4 săptămâni**, se organizează „**Școala din spital**”, în cadrul căreia procesul de învățământ se realizează individual, în grupe sau clase, în cadrul unității sanitare în care aceștia sunt internați.

Școala din spital va fi organizată și va funcționa în cadrul universităților de medicină și farmacie.

Elevii înscriși în forma de școlarizare școala din spital, care în clasa a VIII a sunt internați pentru o perioadă mai mare de 6 luni, vor putea fi admiși la liceu fără susținerea evaluării naționale.

PORTOFOLIUL EDUCAȚIONAL și CURRICULUMUL LA DECIZIA ȘCOLII

Acestea au fost reglementate astfel încât să definească corect **parcursul școlar**, iar evaluarea elevului să fie realizată prin observarea parcursului acestuia pe baza unui **profil de dezvoltare specific vârstei** și înregistrarea progresului în **portofoliul personal educațional**.

Curriculumul la decizia școlii se va constitui atât din **pachete de discipline opționale** oferite la **nivel național, regional și local**, cât și din pachete de discipline opționale oferite la **nivelul unității de învățământ**.

Pentru **învățământul profesional și tehnic**, curriculumul la decizia școlii va fi elaborat de unitatea de învățământ, în parteneriat cu operatorii economici/autoritățile administrației publice locale, pentru adaptarea formării profesionale a elevilor la nevoile locale ale pieței muncii.

Planurile-cadru și programele școlare pentru discipline, respectiv **modulele de pregătire obligatorii** din învățământul preuniversitar vor fi elaborate de către instituțiile și organismele abilitate ale Ministerului Educației.

Programele școlare stabilesc, pentru fiecare disciplină, domeniul de studiu/modulul de pregătire din planul de învățământ, finalitățile urmărite și evidențiază conținuturile fundamentale de ordin teoretic, experimental și aplicativ, oferind orientări metodologice generale pentru realizarea și evaluarea acestora.

Programele școlare pentru disciplinele, respectiv modulele de pregătire **opționale** se vor putea elabora și la nivelul unităților de învățământ.

PORTOFOLIUL EDUCAȚIONAL și CURRICULUMUL LA DECIZIA ȘCOLII

Se reglementează **profilul de formare a absolventului** la sfârșitul învățământului primar, secundar inferior și al celui liceal ca fiind o componentă reglatoare a Curriculumului național.

Profilul conține descriptorii realizărilor elevilor la sfârșitul unui ciclu de învățământ și este parte componentă a **portofoliului personal educațional**.

Portofoliul personal educațional cuprinde: **catalogul electronic, evaluări de profil și recomandări de recuperare, diplomele, certificatele sau alte înscrisuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite sau a participării la activități de învățare, în diferite contexte, precum și produse sau rezultate ale acestor activități, în contexte de învățare formale, nonformale și informale.**

Portofoliul personal educațional este elementul central al evaluării învățării și va permite monitorizarea evoluției elevului, prin înregistrarea, în cuprinsul acestuia:

- a) a evaluării profilului elevului, prin observarea parcursului acestuia pe baza unui profil de dezvoltare specific vârstei;
- b) a progresului școlar urmărit prin forme de evaluare continuă, care monitorizează atingerea obiectivelor învățării;
- c) a evaluărilor profilului preșcolarului/elevului, realizate diferențiat, în funcție de nivelul de învățământ.

Utilizarea **Portofoliului educațional** va deveni funcțional începând cu grupa mijlocie din grădiniță și este **obligatorie** pe tot parcursul învățământului preuniversitar.

ORIENTAREA ȘCOLARĂ

La finalizarea clasei a VIII-a, consilierul școlar și dirigintele va avea obligația să emită o **recomandare de încadrare în educația secundară superioară**, având caracter de orientare școlară pentru fiecare elev în parte.

Recomandarea va fi emisă în baza unei **evaluări specifice**, care se va comunica și elevului și părinților acestuia. La elaborarea recomandării, vor fi consultate și cadrele didactice de la clasă.

Recomandarea are un caracter orientativ în stabilirea opțiunilor celor mai potrivite profilului fiecărui elev și se include în **portofoliul educațional**.

EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR, PRIMAR ȘI SECUNDAR INFERIOR

Potrivit prezentului proiect de lege **evaluările** au fost reglementate în scopul **de a integra, de a evalua, orienta, încuraja și optimiza învățarea** precum și **de a dezvolta capacitatea de autoevaluare a elevului**.

Evaluarea se centrează pe **competențe**, oferă feed-back real elevilor și stă la baza planurilor individuale de învățare.

În acest scop, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare va înființa, în termen de 12 luni de la aprobarea prezentei legi, o **bancă de instrumente de evaluare unică**, având funcție orientativă pentru evaluare.

La finalul grupei mari a grădiniței, cadrul didactic care a asigurat educația preșcolarilor va întocmi un **raport de evaluare a competențelor cognitive, emoționale și sociale** ale copilului.

La finalul clasei pregătitoare și a clasei întâi, cadrul didactic responsabil va întocmi câte un **raport descriptiv de evaluare** a dezvoltării fizice, socioemoționale, cognitive, a limbajului și a comunicării, a abilităților de citit, scris și calcul matematic, precum și a dezvoltării capacităților și atitudinilor de învățare.

La finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a, elevii susțin **evaluări naționale scrise**, obligatorii: **limbă și comunicare, matematică și științe**. Rezultatele evaluărilor vor fi utilizate pentru elaborarea **planurilor individualizate de învățare** ale elevilor.

Rezultatele evaluării și planurile individualizate de învățare se comunică părinților/ reprezentanților legali ai elevilor și sunt trecute în portofoliul educațional al elevului, reprezentând criteriu de evaluare a activității profesionale a cadrului didactic.

Aceste evaluări includ și **itemi de literație** pentru evaluarea nivelului de alfabetizare funcțională a elevilor.

EVALUAREA NAȚIONALĂ. CONCURSUL DE ADMITERE ÎN CLASA A IX-A

Prezentul proiect de lege schimbă **paradigma tranziției** de la **învățământul secundar inferior** la **învățământul secundar superior** prin reglementarea concursului de admitere.

 Unitățile de învățământ liceal cu statut de **Colegiu național** vor putea organiza concurs de admitere în clasa a IX-a învățământ liceal, pentru **maximum 90% din numărul de locuri** atribuite prin planul de școlarizare. Restul locurilor se vor ocupa prin **repartiție computerizată**, în urma susținerii evaluării naționale.

Organizarea concursului și criteriile de admitere se vor stabili prin decizia Consiliului de administrație al unității de învățământ, care se publică pe site-ul instituției, la începutul fiecărui an școlar.

 Candidații declarați admiși la concurs pot fi organizați în clase de excelență. Colegiile naționale care înființează clase de excelență trebuie să obțină statutul de **unitate pilot de excelență**, prin ordin al ministrului educației.

EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT

Absolvenții învățământului liceal primesc diploma de absolvire, foaia matricolă și, după caz, certificat de calificare profesională de nivel 3 sau 4, parte a portofoliului educațional, care atestă finalizarea studiilor liceale și care conferă dreptul de acces, în condițiile legii, în învățământul postliceal sau pe piața muncii.

Elevii care au promovat clasa a XII-a de liceu cu frecvență, respectiv clasa a XIII-a de liceu – frecvență redusă pot susține examenul național de bacalaureat. Absolvenții învățământului liceal care susțin și promovează examenul național de bacalaureat dobândesc diplomă de bacalaureat, care le dă dreptul de acces în învățământul superior, în condițiile legii.

Examenul național de bacalaureat constă în susținerea următoarelor probe:

A - proba scrisă de evaluare a competențelor la disciplinele cuprinse în trunchiul comun - probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările; aceasta constă într-o probă unică, prin care se evaluează competențele generale formate pe parcursul ciclului liceal la limba și literatura română, matematică, științe, istoria și geografia României și Europei și științe socio-umane.

B - două probe de evaluare a competențelor lingvistice la două limbi de circulație internațională. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență corespunzător Cadrului european comun de referință pentru limbi. Elevii care promovează, pe parcursul învățământului preuniversitar, examene cu recunoaștere internațională pentru certificarea competențelor lingvistice în limbi străine au dreptul la recunoașterea și echivalarea rezultatelor obținute la aceste examene, la cerere și conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației;

C - proba de evaluare a competențelor digitale. Rezultatul evaluării se exprimă prin nivelul de competență, în raport cu standardele europene recunoscute în domeniu.

D - probă scrisă la Limba și literatura maternă - probă comună pentru elevii de la toate filierele, profilurile și specializările, care au urmat studiile liceale într-o limbă a minorităților naționale;

E - probe scrise, facultative, specifice profilului sau specializării, la alegerea candidatului,

Examenul național de bacalaureat se consideră promovat de către absolvenții învățământului secundar superior, liceal, care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- ✓ au susținut proba de evaluare a competențelor lingvistice la două limbi de circulație internațională și proba de evaluare a competențelor digitale și au obținut cel puțin nivelul „independent”;
- ✓ au susținut proba scrisă de evaluare a competențelor la disciplinele cuprinse în trunchiul comun și au obținut cel puțin nota 6;
- ✓ au susținut probă scrisă la Limba și literatura maternă și au obținut cel puțin nota 6;

Fiecare absolvent poate beneficia o singură dată de finanțare pentru a participa la **cursurile de pregătire pentru examenul național de bacalaureat**.

SUSȚINEREA COPIILOR ȘI A TINERILOR CAPABILI DE EXCELENȚĂ

Statul sprijină **copiii și tinerii capabili de excelență** atât în unități de învățământ, cât și în unități pilot de excelență. Astfel, potrivit prezentului proiect, în fiecare județ, **colegiile naționale** vor putea funcționa ca **unități pilot de excelență**, coordonate din perspectiva promovării excelenței în educație de **Centrul Național pentru Excelență (C.N.E.)**, prin DJIP/DMBIP. În unitățile pilot de excelență, se vor putea desfășura activități suplimentare de învățare cu elevii capabili de excelență.

Absolvenții clasei a VIII-a vor putea fi înscriși în clasa a IX-a, fără susținerea evaluării naționale sau a concursului de admitere la colegiul național și peste numărul maxim de elevi cuprins în acea formațiune/clasă, dacă au obținut, pe parcursul gimnaziului, premiul I la etapa națională a olimpiadelor școlare organizate și finanțate de Ministerul Educației sau au obținut premiile I, II sau III la competiții internaționale recunoscute de Ministerul Educației.

PROGRAME DE PILOTARE ÎN UNITĂȚILE PILOT

Ministerul Educației va organiza la nivelul sistemului național de învățământ **programe de pilotare în unitățile pilot**, organizate pentru pilotarea experimentală și de aplicație și pentru pilotarea unor modele noi sau alternative de educație.

Procesul de învățământ se va putea desfășura prin aplicarea unui alt tip de structură a învățământului preuniversitar, alt curriculum, alt tip de evaluare, alt tip de admitere în ciclul secundar superior, alt tip de management al unității de învățământ preuniversitar, alt sistem de finanțare, altă structură a anului școlar decât cele stabilite de prezenta lege, precum și utilizarea unor manuale și resurse școlare inovative.

BURSE, STIMULENTE ȘI FACILITĂȚI

Prin prezentul proiect de lege se reglementează și **cuantumul minim al burselor** astfel:

- a) bursa de **exelență olimpică I/internațională** – 1.000 lei/luna;
- b) bursa de **exelență olimpică II/națională** – 700 lei/luna;
- c) bursă de **performanță școlară** – 500 lei/luna;
- d) bursă **profesională** – 300 lei/luna;
- e) bursă **socială** – 300 lei/luna.

Elevii din învățământul preuniversitar acreditat/autorizat vor beneficia în continuare de **gratuitate la serviciile publice de transport** local, județean, interjudețean- rutier, naval, cu metroul, precum și feroviar la toate categoriile de trenuri, clasa a II-a, pe tot parcursul anului calendaristic.

Ministerul Educației va derula **programe de reducere a abandonului școlar** în cadrul unui **Plan Strategic Integrat de Reducere a Abandonului Școlar**, reevaluat în etape, din 5 în 5 ani. Planul Strategic Integrat de Reducere a Abandonului Școlar reprezintă un ansamblu organizat de activități și servicii instituite în scopul reducerii abandonului școlar și a ratei de părăsire a sistemului de învățământ, indiferent de nivelul de educație la care preșcolarul/elevul se află.

Începând cu anul școlar 2022-2023, la nivelul sistemului național de învățământ, se va derula **Programul Național Integrat “Masă Sănătoasă în școli 2022-2027”**, pentru sprijinirea participării la educație a tuturor copiilor.

FINANȚAREA CHELTUIELILOR PENTRU EDUCAȚIE

NOU Finanțarea cheltuielilor pentru educație, la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu toate componentele sale de asigurare a funcționării, va reprezenta, anual, **minimum 15% din cheltuielile bugetului general consolidat**.

Statul asigură finanțarea de bază pentru antepreșcolarii, preșcolarii și elevii din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, pentru antepreșcolarii, preșcolarii și elevii din unitățile de învățământ particulare și cel confesionale, acreditate, pentru învățământul obligatoriu.

Finanțarea se face în baza și în limitele **costului standard per elev**, per preșcolar sau per antepreșcolar, precum și pe baza **NOU costului standard per formațiune de studiu**, după caz.

Costul standard per elev pentru unitățile de învățământ defavorizate, poate fi suplimentat cu **25%**.

Finanțarea se face pe baza și în limitele costului standard per beneficiar direct. **NOU** În situația în care numărul de beneficiari direcți la nivelul unei formațiuni de studiu este sub numărul minim prevăzut de lege și există o singură clasă pe nivel, finanțarea se asigură per formațiune de studiu.

NOU Costul standard se suplimentează **cu 25%** pentru unitățile de învățământ care fac parte din consorții școlare sau consorții de învățământ dual, constituite din unități de învățământ din mediul URBAN și RURAL.

FINANȚAREA CHELTUIELILOR PENTRU EDUCAȚIE

Pentru **școlile din spital**, înființate în cadrul instituțiilor de învățământ superior de medicină și farmacie, finanțarea pentru cheltuielile prevăzute la alin.(2) se asigură, pentru perioada în care elevul este înscris la școala din spital, și pentru unitățile de învățământ preuniversitar în care sunt înscriși elevi cu CES integrați în învățământul de masă (care beneficiază de nivelele de intervenție 3-4) cel puțin la nivelul costului standard per elev majorat cu **100%** în baza unui contract complementar.

Pentru unitățile de învățământ preuniversitar în care sunt înscriși elevi care beneficiază de nivelele de intervenție 1-2 (elevii cu CES integrați în învățământul de masă), se asigură o finanțare, prin transferuri de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației, cel puțin la nivelul costului standard per elev majorat cu **75%**.

Pentru **nivelurile 1-2** corespunzătoare **educației incluzive** se va asigura o finanțare majorată cu **75%** față de costul standard/ antepreșcolar/preșcolar/elev, iar pentru **nivelurile 3-4** se va asigura o finanțare majorată cu **100%**.

B. STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Prezentul proiect de lege a învățământului preuniversitar instituie **profilul profesional** și **rolul cadrului didactic**, elemente cheie pentru asigurarea unei educații adaptate nevoilor elevilor.

Totalitatea competențelor, cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor formează **profilul cadrului didactic**. Profilul cadrului didactic este adaptat pe etape ale carierei și pe niveluri de învățământ și are la bază setul de standarde de calitate pentru programele de formare inițială cu accent pe pregătire practică eficientă, flexibilitate și sprijin pentru debutul în carieră.

Profesorul va fi:

- **autor** al procesului de predare- învățare;
- **facilitator** al învățării;
- **mentor** al elevilor;
- **conector** între toți beneficiarii procesului de educației, direcți sau indirecti;
- **inovator** în educație.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Prin noua Lege a învățământului preuniversitar se înființează **Centrul Național pentru Formarea și Dezvoltarea Carierei Didactice**, ca instituție publică de interes național cu atribuții în realizarea cartografierii nevoilor de formare, dezvoltarea curriculumului de formare, formarea formatorilor și corelarea acestora cu sistemul de evaluare a cadrelor didactice, cu strategiile și politicile naționale și cu nevoile specifice comunităților educaționale.

Pe zona de formare continuă și resurse pentru cadrele didactice, este importantă dezvoltarea **structurilor județene** existente concomitent cu instituirea unei structuri la nivel național care să asigure pe de o parte cartografierea nevoilor, dezvoltarea curriculumului de formare și formarea formatorilor și, pe de altă parte, corelarea acestora cu sistemul de evaluare a cadrelor didactice, cu obiectivele naționale și cu nevoile specifice comunităților educaționale

CNFDCCD și structurile teritoriale ale acestuia devin astfel centre de resurse, asistență educațională și managerială pentru personalul didactic și sunt furnizori de formare continuă și un pilon central pentru dezvoltarea profesională a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control și recalificarea profesională, fundamentate pe standardele profesionale pentru profesia didactică, standarde de calitate și competențe profesionale.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Prezentul proiect de lege schimbă fundamental accesul la carieră didactică: se introduce instituția juridică a **NOU** „**debutului în stagiatura didactică**” și se introduce **NOU** **examenul de licențiere pentru cariera didactică**, conform Proiectului România Educată, fiind reglementate obligațiile de stabilirea a unui profil de competențe definit unitar, făcând astfel legătura între cele două examene ale candidatului la cariera didactică – absolvirea **programului de formare inițială** și cel de **licențiere în cariera didactică**.

Debutul în stagiatura didactică va avea loc după parcurgerea formării inițiale: **masteratul didactic, dubla specializare sau practica pedagogică**, cei trei piloni de formare inițială din Proiectul România educată. În același timp se va asigura și flexibilitatea la accesul în cariera didactică pentru absolvenții învățământului superior care nu au parcurs formarea inițială de specialitate, dar ulterior stagiaturii didactice, sub îndrumarea unui mentor, susțin la examenul de licențiere în cariera didactică, o probă scrisă suplimentară din pedagogie. La finalizarea programului de formare inițială, absolventul va susține un **examen de certificare**, în urma promovării acestuia dobândind calitatea de **NOU** **profesor/cadru didactic stagiar**.

Debutul în profesie se va realiza după parcurgerea **stagiaturii didactice**, la finalul căreia profesorul/cadrul didactic stagiar va susține **examenul de licențiere pentru cariera didactică**, care cuprinde două componente de evaluare sumativă: raportul de evaluare a stagiului practic și un examen scris.

Stagiarii care promovează examenul de licențiere în cariera didactică dobândesc titlul de **NOU** **profesor/cadru didactic cu drept de practică în învățământul preuniversitar**.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Evoluția în carieră se va realiza plecând de la **NOU** profesor stagiar și profesor debutant către **gradul didactic II, gradul didactic I** și titlul de **NOU** profesor emerit, cu întărirea elementelor practice asigurate prin **NOU** *Corpul de mentorat și licențiere în cariera didactică* și cu transformarea portofoliului didactic într-un instrument cu rol formativ, dar și de dovedire a competențelor pentru evoluția în carieră.

Prezentul proiect de lege aduce schimbări importante în ceea ce privește **salarizarea cadrelor didactice**. În conformitate cu principiul importanței sociale a muncii, **salarizarea cadrului didactic stagiar și debutant din sectorul educației se realizează în raport cu complexitatea, responsabilitatea și nivelul studiilor, NOU** într-un quantum egal cu salariul mediu brut pe economie din anul bugetar încheiat.

Se vor asigura **formarea inițială și continuă a profesorilor**, în acord cu flexibilizarea curriculară, cu măsurile de digitalizare și cu dezvoltarea competențelor-cheie, în acord cu proiectul România Educată.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Conform prezentului proiect, dezvoltarea profesională a personalului didactic, de conducere, de îndrumare și control și recalificarea profesională sunt fundamentate pe standardele profesionale pentru profesia didactică, standarde de calitate și competențe profesionale, având următoarele finalități generale:

- a) actualizarea și dezvoltarea **competențelor în domeniul de specializare** corespunzător profilului funcției didactice ocupate, precum și în domeniul psihopedagogic și metodic;
- b) dezvoltarea **competențelor pentru evoluția în cariera didactică**, prin sistemul de pregătire și obținere a gradelor didactice;
- c) dobândirea sau dezvoltarea **competențelor de conducere, de îndrumare și control**;
- d) dobândirea de **noi competențe**, prin programe de conversie pentru noi specializări și/sau ocuparea de noi funcții didactice, altele decât cele ocupate în baza formării inițiale;
- e) dobândirea de **competențe digitale** și de predare prin instrumente digitale pentru utilizarea noilor tehnologii și a resurselor educaționale deschise;
- f) dobândirea de **competențe și abilități sociale** prin/pentru consilierea educațională și orientarea în carieră și educația adulților;
- g) dobândirea de **competențe de comunicare în limbi de circulație internațională**;
- h) dezvoltarea și extinderea **competențelor transversale privind interacțiunea și comunicarea cu mediul social și cu mediul pedagogic**, asumarea de responsabilități privind organizarea, conducerea și îmbunătățirea performanței strategice a grupurilor profesionale, autocontrolul și analiza reflexivă a propriei activități.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

Valorile și principiile statuate în România Educată au fost integrate în ansamblul activităților profesorului, având în vedere faptul că acesta este **formator de caractere și nu simplu transmitător de cunoștințe.**

Potrivit prezentului proiect de lege, profesorul va integra în procesul de predare-învățare:

- **sprijinirea excelenței** și motivarea acesteia în învățare, în sensul atingerii potențialului maxim al fiecărui elev, astfel încât acesta să-și descopere abilitățile, talentele și să și le fructifice;
- **respectarea normelor privind echitatea** astfel încât să asigure și să respecte dreptul fiecărui elev de a avea șanse egale de acces și de progres în educație, dar și de finalizare a studiilor;
- **promovarea diversității ca resursă de învățare** pentru a genera elevilor atitudini incluzive și tolerante;
- **respectarea normelor privind integritatea**, astfel încât să ofere elevilor un set de repere valorice, axiologice, pe tot parcursul educațional. Personalul didactic are obligația să transmită cunoștințe și valori în egală măsură;
- **exercitarea cunoștințelor și competențelor cu profesionalism** astfel încât procesul de predare-învățare să fie de înaltă calitate, cu respectarea principiilor eticii și deontologiei;
- **stăruința în pregătirea profesională permanentă** pentru atingerea potențialului maxim profesional;
- **acordarea respectului reciproc** și sprijinului în îndeplinirea obligațiilor profesionale;

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

- **promovarea respectului prin educație**, pentru însușirea de către elevi a valorilor și principiilor dintr-o societate democratică;
- **comunicarea transparentă în evaluare** pentru a asigura o încredere ridicată a beneficiarilor actului de predare învățare;
- **colaborarea și construirea unui parteneriat cu familia** în procesul de educația a elevului, respectiv pentru dezvoltarea lui fizică, intelectuală și morală, ca principal instrument al realizării unui sistem de educație deschis;
- **contribuirea la starea de bine a elevilor** astfel încât să faciliteze accesul la consiliere școlară și vocațională tuturor elevilor;
- **flexibilitatea în procesul și în parcursul educațional** astfel încât școala să ofere un răspuns corect diversității beneficiarilor și comunităților de învățare;
- **respectarea atribuțiilor prevăzute în fișa postului** prin manifestarea unei atitudini proactive, de perfecționare permanentă prin participarea la activitățile de formare continuă.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

În activitatea sa, personalul didactic va pune în prim plan respectarea interesului superior al antepreșcolarului / preșcolarului / elevului. Personalul didactic va fi obligat să se abțină de la orice activitate care aduce atingere valorilor și principiilor care guvernează sistemul național de învățământ, acesta trebuie să reprezinte un model de etică și integritate pentru elevi și societate.

NOU Pentru a asigura obiectivitatea în activitatea de predare și evaluare la clasă, **personalului didactic îi este interzis să desfășoare meditații cu elevii de la clasă**, având ca obligație de diligență să depună eforturi în vederea **eliminării necesității pregătirii suplimentare** pentru atingerea profilului de competențe de la absolvenții ciclului în care predă. Fapta de a desfășura meditații cu elevii de la clasă este prevăzută ca fiind **abatere disciplinară** și este **sanționată**.

Pentru respectarea interesului superior al elevului și pentru că realitatea socială impune acest lucru, se definesc ca fiind **NOU abateri disciplinare** faptele de: **violență fizică, abuz emoțional** precum și **orice activități care pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor**. În situația aplicării sancțiunii disciplinare cu desfacerea contractului individual de muncă pentru fapte referitoare la acte de violență fizică, abuz emoțional și orice activități care pot pune în pericol sănătatea și integritatea fizică sau psihică a antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, **pentru o perioadă de 10 ani persoana sancționată nu poate exercita nicio activitate didactică în sistemul de învățământ**, cu pierderea calității de titular în învățământ.

STATUTUL ȘI CARIERA PERSONALULUI DIDACTIC

În ceea ce privește **pensionarea personalului didactic**, acesta beneficiază de pensie în condițiile prevăzute de legislația de asigurări sociale și pensii care reglementează sistemul public de pensii.

 În termen de 30 de zile calendaristice anterior împlinirii condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare, personalul didactic poate opta pentru continuarea executării contractului individual de muncă până la împlinirea vârstei standard de pensionare prevăzută de lege pentru bărbați, respectiv vârsta de 70 de ani. **Angajatorul nu poate îngrădi sau limita acest drept.**

C. ARHITECTURA DE SISTEM

ARHITECTURA DE SISTEM

Ministerul Educației, are rol de **elaborare și implementare a politicii naționale** în domeniul învățământului preuniversitar, drept de inițiativă și de execuție în domeniul politicii financiare și al resurselor umane din sfera educației și **va fi sprijinit în activitatea sa de structuri specializate pe următoarele 4 domenii:**

- ✓ Elaborarea și monitorizarea politicilor publice din educație,
- ✓ Administrarea rețelei școlare din perspectiva infrastructurii, resursei umane și asigurării sprijinului necesar în derularea activităților educaționale și de management.
- ✓ Realizarea, monitorizarea aplicării și revizuirea curriculumului național, organizarea evaluărilor și examenelor naționale, repere metodologice pentru zona de curriculum și evaluare etc.
- ✓ Formarea continuă și asigurarea resurselor educaționale pentru întreg personalul din sistemul de educație preuniversitar. Totodată, se va asigura consiliere și orientare în sfera proiectelor și activităților care implică parteneriate sau accesarea de fonduri private, naționale sau europene.

ARHITECTURA DE SISTEM

În subordinea Ministerului Educației se vor înființa:

- 1. Unitatea Executivă pentru Suport, Mentenanță și Asistență Tehnică pentru Digitalizare**, instituție publică cu personalitate juridică, cu finanțare de la bugetul de stat și din venituri proprii, cu responsabilități în:
- digitalizarea proceselor și asistență în furnizarea de soluții pentru probleme informatice la nivel hardware și software, în condițiile prevăzute de lege, inclusiv prin folosirea de colaboratori externi, angajați pe bază de contract civil, experți în IT, remunerați conform legii.
  - formarea utilizatorilor de tehnologie digitală din sistemul național de învățământ preuniversitar;

- 2. Direcțiile Județene de Învățământ Preuniversitar**, servicii publice deconcentrate aflate în subordinea Ministerului Educației, cu personalitate juridică, formate prin reorganizarea Inspectoratelor Școlare Județene și prin comasarea cu Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională, prin preluarea activităților și structurilor de la aceste instituții.

DJIP vor funcționa cu atribuții privind:

- inspecția de specialitate,
- organizarea de sistem,
- gestionarea mobilității personalului didactic,
- evoluția în carieră - gradele didactice și titlul didactic de profesor emerit și alte atribuții administrative.

DJIP sunt conduse de **directori generali** numiți prin ordin al ministrului educației, în urma susținerii unui concurs de selecție.

Directorul va încheia contract de management cu ministrul educației **pe perioada mandatului demnitarului**.

ARHITECTURA DE SISTEM

3. Autoritatea Națională pentru Inspecție Școlară și Asigurarea Calității, instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Educației, finanțată integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației.

În cadrul Autorității va funcționa **Comisia Națională pentru Inspecție Școlară** cu prerogative de verificare a respectării normelor de etică și deontologie profesională de către cadrele didactice.

Autoritatea va fi condusă de un **Președinte** cu rang de secretar de stat și va avea următoarele atribuții:

- inspecția școlară generală a unităților de învățământ preuniversitar,
- inspecția tematică și evaluarea calității,
- asigură respectarea normelor de etică
- realizează procesul de evaluare a calității.

Personalul **Autorității** va fi format din personal de specialitate, inspectori școlari cu gradul didactic I și personal contractual.

ARHITECTURA DE SISTEM

4. Centrul Național pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactice, instituție publică de interes național, finanțată de la bugetul de stat și din venituri proprii, în subordinea Ministerului Educației având ca scop:

- formarea continuă și asigurarea resurselor educaționale pentru întreg personalul din sistemul de educație preuniversitar,
- realizarea cartografierii nevoilor,
- dezvoltarea curriculumului de formare,
- formarea formatorilor și corelarea acestora cu sistemul de evaluare a cadrelor didactice, cu strategiile și politicile naționale și cu nevoile specifice comunităților educaționale,
- organizarea și furnizarea de formare continuă pentru personalul didactic, de conducere, îndrumare și control, precum și pentru personalul didactic auxiliar din învățământul preuniversitar.

CNFD funcționează cu **structuri teritoriale**, cu personalitate juridică, constituite la nivel județean, prin **reorganizarea Caselor Corpului Didactic** și preluarea activităților și structurilor acestor instituții.

ARHITECTURA DE SISTEM

5. Se reorganizează Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație și se înființează **NOU** **Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare** și **NOU** **Institutul pentru Științele Educației**, prin preluarea activității și structurilor specializate de la Centrul Național pentru Politici și Evaluare în Educație, care se desființează, ambele instituții cu un rol complementar în realizarea, monitorizarea aplicării și revizuirea curriculumului național, organizarea evaluărilor și examenelor naționale, repere metodologice pentru zona de curriculum și evaluare.
6. Se înființează **NOU** **Centrul Național pentru Învățământ Profesional și Profesional Dual**, ca organ de specialitate în subordinea Ministerului Educației, instituție publică cu personalitate juridică prin reorganizarea Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, care se desființează.
7. Se înființează **NOU** **Centrul Național pentru Educație Incluzivă**, instituție publică, de interes național, în subordinea Ministerului Educației, cu personalitate juridică, cu buget propriu de venituri și cheltuieli, finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat.

D. REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Unitățile de învățământ preuniversitar de stat cu personalitate juridică vor fi conduse de:

- **consiliile de administrație,**
- **directori, directori adjuncți și directori administrativi.**

În exercitarea atribuțiilor ce le revin, consiliile de administrație și directorii vor conlucra cu Comisia pentru Asigurarea Calității și Comisia pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică, cu consiliul profesoral, cu comitetul de părinți și cu autoritățile administrației publice locale.

Consiliul profesoral al unității de învățământ va fi format din totalitatea cadrelor didactice din unitatea de învățământ cu personalitate juridică, va fi prezidat de către director și se va întruni lunar sau ori de câte ori este nevoie, la propunerea directorului sau la solicitarea a minimum o treime dintre membrii personalului didactic.

Comisia pentru Asigurarea Calității va elabora și coordona aplicarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității, va analiza rapoartele întocmite cu ocazia inspecțiilor generale și tematice și va formula propuneri de îmbunătățire a calității educației la nivelul unității de învățământ.

Comisia pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică este organismul care va identifica nevoile de formare continuă ale personalului didactic, programele și proiectele destinate formării continue a personalului didactic și monitorizează activitatea cadrelor didactice stagiare, evoluția în carieră a cadrelor didactice, participarea personalului didactic la programe și proiecte de formare continuă, precum și progresul elevilor în urma participării cadrelor didactice la programee și cursurile de formare continuă.

REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Managementul unităților de învățământ este orientat pe **valori, creativitate, capacități cognitive, capacități volitive și capacități acționale, cunoștințe fundamentale și cunoștințe, competențe și abilități de utilitate directă, în profesie și în societate.**

Se va defini **profilul profesional al managerului școlar.** Astfel, recrutarea, formarea și evaluarea managerilor școlari se va realiza în baza standardelor profesionale care formează **profilul profesional al managerului școlar.**

Se instituie, pentru prima dată obligativitatea parcurgerii unui **program de formare inițială de către managerul școlar,** în prima săptămână de la preluarea mandatului educațional, indiferent dacă acesta a mai exercitat anterior alte mandate educaționale / contracte de management.

Managerul școlar care exercită primul mandat de management este **consiliat în activitate** de un **mentor pentru management educațional.**

REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

1. Guvernanța **sistemului național de învățământ** va fi realizată de

- **Ministerul Educației,**
- **instituțiile și autoritățile din subordinea și coordonarea acestuia,**
- **unitățile de învățământ preuniversitar de stat, particulare și confesionale autorizate/acreditate, în colaborare cu alte autorități ale administrației publice și instituții cu atribuții în domeniul educației, cu respectarea principiului parteneriatului social.**

2. Managementul și guvernanța **sistemului de învățământ la nivel local** se realizează prin:

- a) **Funcțiile de conducere de la nivelul direcțiilor generale de învățământ preuniversitar:** director general, director general adjunct, inspectorii școlari de îndrumare și control și funcțiile de conducere de la nivelul birourilor teritoriale ANISAC, șeful biroului teritorial;
- b) **Managerii școlari de la nivelul unității de învățământ preuniversitar:** director, director adjunct, director administrativ;
- c) **Funcțiile de îndrumare și de control** din învățământul preuniversitar, inspectorii școlari din cadrul direcțiilor generale de învățământ preuniversitar și birourilor teritoriale ANISAC și alte funcții stabilite prin hotărâre a Guvernului;
- d) **Alte funcții de conducere din unități conexe** ale învățământului preuniversitar potrivit specificului acestora, stabilite prin reglementări ale Ministerului Educației.

REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Se înființează **Corpul Managerilor Educaționali**, format din **mentorii pentru management educațional**, organism de specialitate aflat în coordonarea Ministerului Educației.

Scopul acestui **Corp** este acela:

- ✓ de a dezvolta politicile publice din educație,
- ✓ de a derula activități de mentorat pentru directorii aflați la început de carieră
- ✓ de a asigura monitorizarea, evaluarea și respectarea principiilor etice și a conduitei deontologice în managementul școlar.

Corelat cu aceste măsuri, Centrul Național pentru Formare și Dezvoltare în Cariera Didactică va înființa un **Program Național de formare a mentorilor educaționali**. Selecția persoanelor care vor face parte din Corpul Managerilor Educaționali se realizează prin concurs public.

REFORMA ÎN MANAGEMENTUL ȘI GUVERNANȚA UNITĂȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Schimbarea procedurii de recrutare a directorilor, directorilor adjuncți și directorilor administrativi, bazată pe un proces complex de selecție ce va cuprinde următoarele etape:

- **evaluare motivațională** în cadrul căreia se testează capacitățile și aptitudinile personale ale candidatului; evaluarea motivațională se realizează de comisia de concurs **împreună cu specialiști în psihometrie**;
- **probă scrisă** ;
- **interviu**.

Recrutarea pentru ocuparea funcțiilor de director și de director adjunct se realizează prin concurs public, național, organizat prin direcțiile județene de învățământ preuniversitar, sub coordonarea Ministerului Educației, conform unei metodologii aprobate prin ordin al ministrului educației. În urma promovării concursului, directorul încheie contract de management educațional cu directorul general al direcției județene de învățământ preuniversitar, al cărui conținut este aprobat prin ordin al ministrului educației.

